

עין משפט
נר מצוה

עשרה יוחסין פרק רביעי קידושין

מסורת הש"ס

א ע א מ"י פ"ה מהל'
מירוח הלכ"י סמך
לחין ג'נ'
ע א ב מ"י פ"ו מהל'
אסורין פ"ה הל"ה:
ע ב ד מ"י פ"ה הל"ה
ושי"ת מהל' מלכות
אסורין הל"ה:
ע ג ד מ"י פ"ו מהל'
אסורין פ"ה הל"ה
ע ד טמא לחין קלמ':
ע ה מ"י פ"ה הל"ה
ה"ל טמא לחין
קב"ט טמא פ"ה פ"ו
ט"ו ח'
ע ה מ"י פ"ה הל'ה
א טמא פ"ה ט"ו
ה"ל פ"ו ו' סמ"י י'
ע ו ז מ"י פ"ה הל"ה
ט"ו פ"ה סמ"י ד'

הרי גופים מוחלקים ושמות מוחלקים.
מוחלקין שהרי כל על שלשה נשים נדות בהנעל אחת מייד
על כל אחת ואחת וז"ל פ"ה ס' א' אחד כלומר שכולן נשים לאיש
אחד כדמפרש (בבב"מ פ"ג) (דף טו.)
של ג' נמי אדם לאו דוקא דה"ה ג'
אלמנה של אדם אחד וכן משמע
ממשני אלא שכל על אלמנה אחת
ג' נזיות ולא משני שכל על שלשה
אלמנות של אדם אחד מכלל דה"ה ג'
מייד שלשה: פ"ה א"ב שכל
ע' אחותו א"מנה. הימה מאי קאמר
כמקור דרבי שמעון לית ליה איסור
חל על איסור אימא דאיסור חל על
איסור לית ליה איסור מוסף אית ליה
והאי איסורא מוסף הוא גבי אחותו
שהרי מעיקרא היה האיסור משום
אחותו וכשתאלמנה איסוסף בה איסור
אלמנה (דכ"ה איסור מוסף) לגבי שמות
מלמנה שאינו אחי וכל השם האסורות
לכ"ג אסורות אף למשום (מלמנה) וי"ל
ליתא נבד"מא (אחות) דרבי
שמעון אפילו איסור מוסף לית ליה
א"י י' לומר דהכי מייתי כיון דר"ש
לית ליה איסור חל על איסור
וה"ה ג' דהוי איסור חמור על איסור
קל כי הויא לכולל נבילה נזים
הכפורים דלא חל איסור יוס
הכפורים שהיא נכרת על איסור
נבילה שהיא נלאו הכי אית לן
ליתמר דלית ליה איסור מוסף
כאיסור קל על איסור חמור כי
הויא דכ"ג שכל על אחותו אלמנה (ט):

מוסף תוספות

א לגבי משות שבער
ולבני משות מלמנה.
תוס' הרא"ש: דלמתי
תנא אסורה לכה"ה
שימנה אחיו של ה'.
ר"ט"ו: שהיה מותר בה
קודם שנשנית אלמנה
ועשיתי היא אסורה לו.
ת"ר: ב דאיתא ביומא
בסוף פרק בא לו וכו'
ושמעינן ליה ל' יוס'
דלית ליה איסור חל על
איסור באיסור כולל
ובאיסור מוסף אית ליה
בסוף ד' אחין. ט"ס.
ב פ"ה ד' אחין נבי נשא
ואח"כ נשא את
דאמר ר"ש אינו חייב
אלא משום אחות אשה
בלבד ולא חייב עליה
איסור אשת אח א"ג'
דאיתוסף בה איסור לגבי
שאר אחין. תוס' בשבועות
כד: (ד"ה וסמך).

כל שהוא ב'ביקה הרי הוא בלא יקה כל שאינו ביקח אינו בלא יקה פרט לכהן
גדול שבא על אחותו אלמנה אמר ליה דאמר לך מני ר' שמעון היא דאמר
אין איסור חל על איסור ד'דתיני רבי שמעון אומר האוכל נבילה ביום הכפורים
פטור דאי רבנן הא אמרי ד'איסור חל על איסור אפי' תימא רבנן כי אמרי רבנן
איסור חל על איסור ה"מ איסור חמור על איסור קל אבל איסור קל על איסור
חמור לא חייב איכא דאמרי הא מני רבנן היא דאמרי איסור חל על איסור וכו'
אמרי רבנן איסור חל על איסור הגי מילי איסור חמור על איסור קל אבל איסור
קל על איסור חמור לא חייב דאי ר"ש השתא איסור חמור על איסור קל לא
חייב איסור קל על איסור חמור מיבעיא מהו דתימא איסור כהונה שאני קמ"ל
אמר ליה רב פפא לאב"י ישראל הבא על אחותו יזונה משוי לה חללה משוי
לה או לא משוי לה מי אמרינן קל וחומר מחייבי לאוין היא חללה מחייבי
ריתות לא כל שכן או דילמא אין חללה אלא מאיסור כהונה אמר ליה
ר'אין (איסור) חללה אלא מאיסור כהונה בלבד אמר רבא מנא הא מילתא
דאמור רבנן אין חללה אלא מאיסור כהונה דתיני א"ש היא גרושה ככהן
גדול ותיתי בקל וחומר מכהן הדיוט ואנא אמינא איתא לכהן הדיוט
אסורה לכהן גדול מיבעיא למה נאמרה ב"כשם שחלוקה גרושה מזונה
וחללה ככהן הדיוט כך חלוקה ככהן גדול פשיטא מיגרע ב"גרעה אלא כשם
שחלוקה גרושה מזונה וחללה ככהן הדיוט כך אלמנה חלוקה כגרושה
וחללה זונה ככהן גדול חללה למה נאמרה אין חללה אלא מאיסור
כהונה זונה למה נאמרה נאמר כאן זונה ונאמר להלן זונה מה כאן זרעו
חולין אף להלן זרעו חולין אמר רב אשי יהילך כהן הבא על אחותו

תוס' ר"י הוקן

אלמנה ראינן. שהיא
היתה אלמנה מילתא
אנשים וחרתו בו הותרה
אחד משום אשתו כפ"ה
ההו. שנתארמלה חתלה
נישאת לשני ונרשה
נישאת לכהן ונתחללה
בביאתו ואח"כ נבעלה
לפסולין או לקרובים
אפילו זנות ונשנית זונה.
זונה היא חללה לא
היא איכא מ"ד הר"ה
איסור מוסף ואיסור כולל
אית ליה. והתיק דאיסור
איסור חמורתי שנתקן
איסור מוסף הוא שנתקן
איסור מחייבי אשתו
כמה שהיתה מותרת בה
זנות גרושה שנשנית
זולה יכול לאסור
יחייבי דהיינו האשה אם
יא בה כהן. היילך הוא
יחללה על גרושה הוא
איסור מוסף ואפילו היא
ת' ישראל אחי וחילי
ליקח עליה כהן שמים
זוכה נמי אם האיסור
מוספי מחייבי נזמה
ל"ה לאסור מחייבי ל"ה
יזיה חומר בה בחלוקה
ר"ה שחיל עליה האיסור
השני כדבב"מ. ה"ה
בשבועות ו' בסוף ל'
דכ"ה. ואיסור כולל הוא
כשנתקן לו איסור
מחייבי אחרות שהיה
כיהן כהן כדאיתא
בשבועות שמים נכד. כו.
דיילך הוא דאמרינן תנא
הוא לה חללה ליה
דאיתוסף בה איסורא
אם נוסף על איסור כשה
שהיה מותרת בה כדכ"ה
גרושה שנשנית חללה
היה בה כהן. היילך הוא
איסור מוסף הוא שנתקן
איסור מחייבי אשתו
כמה שהיתה מותרת בה
זנות גרושה שנשנית
זולה יכול לאסור
יחייבי דהיינו האשה אם
יא בה כהן. היילך הוא
יחללה על גרושה הוא
איסור מוסף ואפילו היא
ת' ישראל אחי וחילי
ליקח עליה כהן שמים
זוכה נמי אם האיסור
מוספי מחייבי נזמה
ל"ה לאסור מחייבי ל"ה
יזיה חומר בה בחלוקה
ר"ה שחיל עליה האיסור
השני כדבב"מ. ה"ה
בשבועות ו' בסוף ל'
דכ"ה. ואיסור כולל הוא
כשנתקן לו איסור
מחייבי אחרות שהיה
כיהן כהן כדאיתא
בשבועות שמים נכד. כו.
דיילך הוא דאמרינן תנא
הוא לה חללה ליה
דאיתוסף בה איסורא

נזיר שהיה שופט וכו'. יוכל הני מייד במלכות קא מיירי: לא לריבא
שכל. ביאה אחת על אלמנה לראובן שהיתה וכו': איסור מוסף איס
ליה. שהוא חל על איסור כשהאיסור השני מוסף עליה לאוסרה
במה שהיתה מותרת לו מחמת ראובן אית לה שואה חל
א"ע"פ שהיתה אסורה לו מחמת איסור
לראובן להחייב שמים הילך בזמן
שהו כסדר י' ככולן איסור מוסף
כדמפרש ואזיל אלמנה לא הימה
אסורה לכהן הדיוט: ופגורש פג
דאיסוסף עליה. מחמת שם גרושה
איסור אלא הדיוט שהיתה מותרת
לו: איסוסף בה איסור גרושה אלא
כ"ג. וז"ל: שאסורה לו ככה ומיחייב
שמים: למיל פגורשה. אם בת כהן
היא: מנו דאיסוסף בה איסורא.
משום חללה למיל פגורשה כדלפינן
מלא חללה דנתחללה מקדושה:
איסוסף בה איסור גרושה. כגון אם
אף משום חללה: מאי איסור מוסף
איס כה. כמה נאסרה (י) משום זה
שלא נאסרה קודם לכן: הואיל וסם
זנות שופט אפי' בישראל. כגון אם
זינתה מחמת נאסרה על נבילה הכל
נמי א"ע"פ דהאי זנות לאו מחמת נבילה
הוא מיהו שם זנות אשכחן ביה מוסף
נעלמא: יק שואה ביקח. והוא
אשה בנתיבא יק וסמך ליה אלמנה
וגרושה וחללה זונה לא יקה כל שאמה
קודם בה שהיא נבולה יקה דראיה
לכ"ג ישנו בכל יקה אם הימה אלמנה:
פרע לג' וכו'. שאינו לוקח עליה
משום איסור כהונה אלא משום איסור
אחותו: פטור. מכרת דלא אחי
איסור יוס כפורים ומילא איסור
נבילה דקרינן אם נתחללה מערב יוס
כפורים הרי קדם איסור נבילה ואם
נתחללה נזים כפורים אפי' הכי
אסורה הימה עליו מבערב משום
אזכר מן התי: איסור חמור על איסור
קל. יוס כפורים שואה נכרת על
איסור נבילה שהוא בלאו: אכל
איסור קל כו'. כגון אלמנה לכהן
גדול על איסור אחותו שהיא נכרת:
ואיכא דאמרי הא מני דלאיטריך
ליה למיפך דלא ליחול איסור אלמנה
לכ"ג על איסור אחותו: רבנן היא.
דאמרי איסור חל על איסור הילך
איטריך להו למיפך דה"ה איסור
חמור על איסור קל אבל קל על
חמור לא חייב: איסור כהונה שאני.
הילך כהונה מנות ימיות'
ליחול קא ששמע לן: זונה משוי לה.
פשיטא ליה זונה דזונה משוי לה דהא
נבעלה נבעלת פסול ואסורה לכהן
משום זונה אלא כהן מיבעיא ליה חללה
מי משוי לה ללקוח כהן עליה משום
חללה או לא: לכ"ג מיבעיא. מהדיוטותו
זולה
נאסרה עליו: כשם שחלוקה גרושה מזונה וחללה
לא יקה (וקרא נה) ללמדך שכל זונה וחללה היא לוקח עליה אף משום גרושה
פשיטא מיגרע נרע. בתמייה וכו' משני שנעשה כ"ג נממעט קדושה הלא מהדיוטותו נתקנה עליו לכהן
כו'. שם הימה אלמנה וגרושה וחללה זונה מייד על כל אחת ואחת. והאי דנקט מנא לפלוגי אלמנה לזונה משום
דחללה דמחלקת מזונה מכהן הדיוט קיס לן דגלי בגרושה וה"ה חללה אכל אלמנה דאיתוספא כ"ג' ולא מיניו בה שנתחלקה איטריך ליה
למיפך: חללה נמש נאמרה. הרי אסורה לכהן הדיוט לומר לך אין חללה אלא מאיסור כהונה מקרא יתירה דרשי' דהאי דהדר כהנה להכי כהנה
לומר שחללה מסדר האומר חללה אחר אלמנה וגרושה שאין איסורין נוהג אלא כהנה ולא כהנה אחר זונה שמלני (ש) וזו פוסל בישראל
כאן. ככ"ג זרעו חולין דכתיב לא יחלל: הילך. הואיל ואין חללה אלא מאיסור כהונה: כהן. הדיוט או כ"ג שכל על אחותו פטויה:
זונה

הרי גופין מוחלקים ושמות מוחלקים.
מוחלקין שהרי כל על שלשה נשים נדות בהנעל אחת מייד
על כל אחת ואחת וז"ל פ"ה ס' א' אחד כלומר שכולן נשים לאיש
אחד כדמפרש (בבב"מ פ"ג) (דף טו.)
של ג' נמי אדם לאו דוקא דה"ה ג'
אלמנה של אדם אחד וכן משמע
ממשני אלא שכל על אלמנה אחת
ג' נזיות ולא משני שכל על שלשה
אלמנות של אדם אחד מכלל דה"ה ג'
מייד שלשה: פ"ה א"ב שכל
ע' אחותו א"מנה. הימה מאי קאמר
כמקור דרבי שמעון לית ליה איסור
חל על איסור אימא דאיסור חל על
איסור לית ליה איסור מוסף אית ליה
והאי איסורא מוסף הוא גבי אחותו
שהרי מעיקרא היה האיסור משום
אחותו וכשתאלמנה איסוסף בה איסור
אלמנה (דכ"ה איסור מוסף) לגבי שמות
מלמנה שאינו אחי וכל השם האסורות
לכ"ג אסורות אף למשום (מלמנה) וי"ל
ליתא נבד"מא (אחות) דרבי
שמעון אפילו איסור מוסף לית ליה
א"י י' לומר דהכי מייתי כיון דר"ש
לית ליה איסור חל על איסור
וה"ה ג' דהוי איסור חמור על איסור
קל כי הויא לכולל נבילה נזים
הכפורים דלא חל איסור יוס
הכפורים שהיא נכרת על איסור
נבילה שהיא נלאו הכי אית לן
ליתמר דלית ליה איסור מוסף
כאיסור קל על איסור חמור כי
הויא דכ"ג שכל על אחותו אלמנה (ט):

א לגבי משות שבער
ולבני משות מלמנה.
תוס' הרא"ש: דלמתי
תנא אסורה לכה"ה
שימנה אחיו של ה'.
ר"ט"ו: שהיה מותר בה
קודם שנשנית אלמנה
ועשיתי היא אסורה לו.
ת"ר: ב דאיתא ביומא
בסוף פרק בא לו וכו'
ושמעינן ליה ל' יוס'
דלית ליה איסור חל על
איסור באיסור כולל
ובאיסור מוסף אית ליה
בסוף ד' אחין. ט"ס.
ב פ"ה ד' אחין נבי נשא
ואח"כ נשא את
דאמר ר"ש אינו חייב
אלא משום אחות אשה
בלבד ולא חייב עליה
איסור אשת אח א"ג'
דאיתוסף בה איסור לגבי
שאר אחין. תוס' בשבועות
כד: (ד"ה וסמך).

תורה אור הש"ס

- 1. אלתנה וגרושה
וחללה זנה את אלה לא
יקח כי אם בחיתול
מעמי יקה אשתו
- 2. והוא אשה בחיתול
יקח

מוסף רש"י

האוכל נבילה ביום
הכפורים. כשני. פטור.
מחמת לחין איסור יוס
הכפורים חל על איסור
נבילה ואם זו יוס נתחללה
אפילו הכי הימה אסורה
קודם יוס הכפורים משום
אזכר מן התי: ופשיט'
ל' דלא אחי כתי'
דיוס הכפורים וחיל על
איסור נבילה או איסור
אזכר מן התי אם לא
נתחללה מערב וששנות
כו. ובעי' ריחוח כ"ג.
דלא תמתינ מני לחמי יוס
הכפורים ויתוסף איסור
לכ"ג מאי מילי אחוסף מני
לכ"ג נבילה. ור"ש נעשמה
לחמי נמסכת כריכות
(כג). דלפילו איסור חמור
לא אחי וחיל על איסור קל
זונה